

ZNANOST V VSAKO SLOVENSKO REGIJO

*6. regijsko srečanje mladih raziskovalcev
osnovnošolcev Spodnjega Podravja, Prlekije
in Prekmurja med zaupanim poslanstvom
in rezultati s področja družboslovja in
humanistike*

Znanstvenoraziskovalno središče Bistra Ptuj in Zveza za tehnično kulturo Slovenije, Regionalni center Murska Sobota, sta organizirala že 6. regijsko srečanje mladih raziskovalcev osnovnošolcev, ki je potekalo 22. maja 1998 v prostorih osnovne šole Olge Meglič na Ptuj.

V petih skupinah (družboslovje, humanistika, naravoslovje) je 236 mladih raziskovalcev predstavilo številna nova spoznanja, do katerih so pod vodstvom 58 mentorjev prišli v 44 raziskovalnih nalogah. Njihove dosežke je ovrednotilo 15 recenzentov.

Na tokratnem regijskem srečanju je številčno nekoliko izstopal obseg raziskovalnih nalog s področja družboslovja in humanistike. To so bile predvsem naloge z domoznanskimi vsebinami, med katerimi jih je bilo veliko povezanih z raziskavami najrazličnejših društev (gasilska, telovadna ipd.), z ustnim slovstvom, s turizmom, prometno varnostjo in celo s straniščno kulturo na Ptuj.

Raziskave s področja naravoslovja so bile usmerjene v raziskovanje lokalnih naravnih dediščin, pa naj gre za bogastva ormoškega grajskega parka ali šolskega okoliša v Kuzmi. Mladi raziskovalci so se lotili tudi raziskovanja aktualnih ekoloških vsebin, medicine, pa tudi skrivnostnega sveta materialov, npr. vitamina C, kristalov ali kremenovega peska.

Namen regijskih srečanj mladih raziskovalcev je predvsem, da v mladih vzpodbujamo zanimanje za kreativno in inovativno delo na področju raziskovalne dejavnosti, da krepimo radovednega duha, da razblinimo predsodke o pogledih na znanost kot zaprašeno, neatraktivno, nedostopno in vzvišeno dejavnost, ki naj bi bila privilegij določenih izbrancev zlasti iz urbanih središč. Zavedamo se, da je poslanstvo takih srečanj tako spodbujevalne kot tekmovalne narave. Takšna, na videz majhna in manj pomembna srečanja naših najmlajših raziskovalcev govorijo o družbenem položaju otroške kulture, o otroški ambicioznosti in njihovi ustvarjalnosti, pa tudi o otroškem pogledu na svet odraslih, ki postaja z odrasčanjem vse bolj tudi njihov. Regijska srečanja mladih raziskovalcev so tudi odličen medij za splošno promocijo znanosti in znanja med našimi bodočimi »velikimi« raziskovalci, brez

Na otvoritveni slovesnosti je nastopila skupina mladih raperjev iz Osnovne šole Olge Meglič, ki je v žanrskem vzdušju predstavila bogato dediščino Ptuja. (Foto Langerholc).

katerih si težko predstavljamo našo svetlo prihodnost znotraj planetarne družine različnih kultur in narodov. Izredno pomembno poslanstvo moramo pripisati tudi požrtvovalnemu mentorskemu delu, saj smo lahko prav številnim mentorjem še kako hvaležni, da mlade uvajajo v lep in skrivnostni, veseli in zabavni svet znanosti. Prav od njih je odvisno, ali jim bodo znali na privlačen in dostopen način odpirati vrata v neznano, jih pri tem ustrezno informirati in usmerjati. Ob vodstvih šol, ki se vse bolj zavedajo pomembnosti raziskovalnega dela med našimi najmlajšimi, ki znajo ustrezno motivirati mentorje in učence, pa je posebno poslanstvo zaupano tudi odboru recenzentov, ki morajo ovrednotiti raziskovalne dosežke mladih raziskovalcev, in to na način, ki naj bi pozitivno vplival na njihova nadaljnja tovrstna prizadevanja in še dodatno vzpodbudil zanimanje za njihovo ustvarjalno raziskovalno delo.

Da pa to le ni nekaj samo po sebi umevnega, še zlasti ne med visoko usposobljenim pedagoškim kadrom na fakultetah in akademijah, nas prepričujejo številna razočaranja in slabe izkušnje mladih raziskovalcev in njihovih mentorjev. Naloga vseh zaposlenih profesorjev in asistentov na obeh univerzah mora biti, da navdušujejo mlajše za znanstvenoraziskovalno delo in razvoj, ne pa da v imenu znanosti in strokovnih kriterijev zapostavljajo prizadevanja mladih raziskovalcev, bodočih potencialnih študentov.

V treh ocenjevalnih skupinah (od skupno petih skupin) s področja družboslovja in humanistike so recenzenti med 25 raziskovalnimi nalogami podelili nekaj bronastih, srebrnih in kar 8 zlatih priznanj, med katerimi bom izpostavil le slednje:

- Naš dimnik – včeraj in danes, OŠ Boris Kidrič

Dr. Štefan Čelan, direktor Znanstvenoraziskovalnega središča Bistra Ptuj, vabi mlade raziskovalce in njihove mentorje k ustvarjalnosti pri uvajanju mladih v znanost. (Foto Langerholc).

Kidričevo, mentorica Romana Lepoša,

- Na Goričkem smo živeli tako..., OŠ Sveti Jurij, mentorica Emica Gaber,
- Oddih na deželi, OŠ Tišina, mentorica Erika Cifer,
- Učne navade učencev na naši šoli, OŠ Olge Meglič Ptuj, mentorica Nataša Rantaša,
- Ingoličeva ptujška leta, OŠ Olge Meglič Ptuj, mentorica Vera Golob,
- Otroški večeri med živo besedo in elektronskimi mediji, OŠ Gornja Radgona, mentorja Miran Korošec in Andrej Škrjanec,
- Telovadno društvo Orel - Žižki, OŠ France Prešeren Črenšovci, mentorica Majda Ladič,
- Prostovoljno gasilsko društvo Leskovec, OŠ Videm, podružnica Leskovec, mentorica Marija Srdinšek,
- Oprostite, kje je stranišče?, OŠ Olge Meglič Ptuj, mentorja Dušan Lubaj in Marjana Tomanič Jevremov.

V kratki, a izredno zanimivi in plodni zgodovini naših regijskih srečanj se nam je prvič pripetilo, da smo med okoli 120 do sedaj predstavljenimi raziskovalnimi nalogami s področja družboslovja in humanistike, ki smo jih na že omenjenih regijskih srečanjih mladih raziskovalcev ocenili v minulih šestih letih podelili raziskovalnim nalogam. Tega ne smemo razumeti kot nekakšno devaluacijo nagrad, kot veliko omilitev ocenjevalnih kriterijev ipd., temveč samo kot izvrsten rezultat dela naših najmlajših raziskovalcev in njihovih mentorjev. In še nekaj. Splošna kvaliteta osnovnošolskih

raziskovalnih nalog skoraj praviloma presega raven raziskovalnih nalog srednješolcev, kar nas lahko tako veseli kot žalosti.

Kljub optimizmu in dobri volji vseh, ki smo vključeni v ta raziskovalno - razvojni projekt, obstaja nekaj grenak priokus. Najboljši mladi raziskovalci se s svojimi izvrstnimi spoznanji namreč ne morejo primerjati oziroma tekmovati z vrstniki v drugih predelih Slovenije na državnem srečanju mladih raziskovalcev osnovnošolcev. Škoda je tudi, da v številnih primerih njihove raziskave obtičijo na knjižnih policah šol, v predalih mentorjev itn. Skromen in svetel prispevek k »nepozabljivosti« teh raziskovalnih prizadevanj in spoznanj predstavlja posebna publikacija s povzetki in recenzijami vseh nalog mladih raziskovalcev, ki praviloma izide še v tekočem letu zaključenega regijskega srečanja.

Prizadevanja vseh tistih, ki nas skrbi naš skupni jutri, prihodnost mladih in starejših, tistih, ki se zanimajo za ustrezno mesto in vlogo znanosti in znanja v naši družbi, so usmerjena v približevanjih k sloganu:

»Ptuj - znanosti in znanju prijazno mesto!«

1 Omenjeni instituciji sta organizirali in izpeljali tudi 6. regijsko srečanje mladih raziskovalcev srednješolcev Spodnjega Podravja, Prlekije in Prekmurja, ki je potekalo 8. maja 1998 v prostorih Gimnazije v Murski Soboti.

2 Zaradi večjega števila raziskovalcev pri posameznih nalogah izpostavljam le njihove mentorje, kar seveda ni prav. Vsi podatki bodo objavljeni v publikaciji s povzetki in recenzijami raziskovalnih nalog, ki bo predvidoma izšla še v letu 1998.

3 Zakaj je temu tako, bi lahko bil predmet samostojne analize in raziskave.